

tem, cum subdit : *hic vero nihil mali fecit; quasi dicat : novam vide injuriam : honestatem damnari cum scelere : nos viventes occidimus, hic mortuos suscitavit ; nos aliena sumus furati, hic et sua jubet tribuere. (Chrysostomus.)*

II. — Et dicebat ad Jesum : Domine memento mei, cum veneris in regnum tuum. (*Luc. XXIII. 42.*)

Beatus igitur latro adstantes docebat, talia disserens quibus alterum increpabat. Sed ut videt extinctos auditus adstantium, redit consequenter ad eum qui novit præcordia : *Et dicebat ad Jesum, etc.* Crucifixum adspicis, et Dominum profiteris : condemnati vides figuram et regis prædicas dignitatem : mille malis imbutus postulas justitiæ fontem reminisci tuæ nequitiae. Sed dices : Video quidem apparens opprobrium, sed intueor latens regnum : et tu avertis mea publica scelera, et acceptas fidem intentionis occultæ. Discipulum veritatis usurpavit nequitia, discipulum nequitiae non commutabit veritas? (*Chrysostomus.*)

III. — Et dixit illi Jesus : Amen dico tibi : Hodie mecum eris in paradiso. (*Luc. XXIII. 43.*)

Pulcherrimum autem datur affectandæ conversionis exemplum, quod tam cito la-

troni venia relaxatur. Cito ignoscit Dominus, quia cito ille convertitur, et uberior est gratia quam precatio : semper enim Dominus plus tribuit quam rogatur. Ille rogabat ut memor sui esset : de Domino autem sequitur : *Amen dico tibi, Hodie mecum eris in paradiso.* Vita est enim esse cum Christo : et ubi Christus ibi regnum. (*Ambrosius.*)

MEDITATIO CCCVIII.

Christus dat matrem discipulo.

I. — Stabant autem juxta crucem Jesu mater ejus, et soror matris ejus, Maria Cleophæ, et Maria Magdalene. (*Joan. XIX. 25.*)

Cum aliæ mulieres adstarent, nullius alterius meminit nisi matris, docens nos plus aliquid matribus præbere. Sicut enim parentes, circa spiritualia adversantes, neque nosse oportet ; ita quando nihil impediunt, omnia decet eis præbere. (*Chrysostomus.*)

II. — Cum vidisset ergo Jesus matrem, et discipulum stantem, quem diligebat, dicit matri suæ : Mulier, ecce filius tuus. (*Joan. XIX. 26.*)

Papæ! quanto discipulum honoravit honore! Sed ipse seipsum occultat, moderate

sapiens : si enim vellet gloriari, et causam utique adjecisset propter quam amabatur : etenim conveniens est magnam quamdam et mirabilem esse causam. Ideo autem nihil aliud Joanni loquitur, neque consolatur tristantem, quoniam tempus non erat verborum consolationis. Sed neque parum erat honorari eum tali honore. (*Chrysostomus.*)

III. — Deinde dicit discipulo : Ecce mater tua. Et ex illa hora accepit eam discipulus in sua. (*Joan. XIX. 27.*)

Quia vero conveniens erat, matrem existentem dolore oppressam procuracionem quaerere, quia ipse aberat : discipulo qui diligebatur tradidit diligentiam habituro. (*Chrysostomus.*)

Quia ergo matri quam relinquebat, alterum pro se filium quodammodo providebat, cur hoc fecerit ostendit in hoc quod subditur. *Et ex illa hora accepit eam discipulus in sua.* Sed in qua sua Joannes matrem Domini accepit? Neque enim non ex eis erat qui dixerunt ei : (*Matth. XIX.*) " Ecce nos dimisimus omnia et secuti sumus te." Suscepit ergo eam in sua non praedia, quae nulla propria possidebat, sed officia, quae propria dispensacione exsequenda curabat. (*Augustinus.*)

MEDITATIO CCCIX.

Quartum verbum Christi in cruce.

I. — Erat autem fere hora sexta, et tenebrae factae sunt in universam terram usque in horam nonam. Et obscuratus est sol. (*Luc. XXIII. 44, 45.*)

A sexta autem hora tenebrae factae sunt, super universam terram usque ad horam nonam. (*Matth. XXVII. 45. — Marc. XV. 33. — Luc. XXIII. 44.*)

Non poterat ferre creatura injuriam creatoris : unde sol retraxit radios, ne videret impiorum facinora. (*Chrysostomus.*)

Hoc igitur prodigium factum est, ut pateret quod qui mortem susceperat, gubernator esset totius creaturae. (*Græcus.*)

Sol etiam occidit sacrilegis, ut funesti spectaculum sceleris obumbraret : tenebrae effusae sunt oculis perfidorum, ut fidei lumen resurgeret. (*Ambrosius.*)

II. — Et circa horam nonam clamavit Jesus voce magna dicens : Eli, Eli, lamma sabachthani? hoc est : Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me? (*Matth. XXVII. 45. — Marc. XV. 34.*)

Salvator hoc dixit, nostros circumferens motus qui in periculis positi, a Deo deserit

nos putamus. Humana enim natura propter peccatum a Deo fuerat derelicta : sed quia Filius Dei factus est noster advocatus, quorum suscepit culpam, deplorat miseriam : in quo ostendit quantum flere debeant qui peccant, quando sic flevit qui nunquam peccavit. (*Rabanus.*)

III. — Quidam autem illic stantes, et audientes, dicebant : Eliam vocat iste. (*Matth. XXVII. 47. — Marc. XV. 35.*)

Non omnes sed quidam, quos arbitror milites fuisse romanos, non intelligentes Hebraici sermonis proprietatem : sed ex eo quod dixit, *Eli, Eli*, putant Eliam ab eo invocatum. Sin autem Judæos qui hoc dixerint intelligere voluerimus, hoc more sibi solito fecisse, ut Dominum imbecillitatis infament, qui Eliæ auxilium deprecetur. (*Hieronymus.*)

MEDITATIO CCCX.

Christus sitiens potatur aceto.

I. — Postea sciens Jesus, quia omnia consummata sunt, ut consummaretur Scriptura, dixit : Sitio. (*Joan. XIX. 28.*)

Patiebatur hæc omnia qui apparebat homo, et ipse disponebat hæc omnia qui late-

bat Deus : unde dicitur : *sciens*, etc. *ut consummaretur Scriptura*, idest quod Scriptura prædixerat : (*Psal. LXVIII.*) " Et in siti mea potaverunt me aceto " dixit : *Sitio.* (*Augustinus.*)

II. — Vas ergo erat positum aceto plenum. (*Joan. XIX. 29.*)

Et continuo currens unus ex eis acceptam spongiam implevit aceto, et imposuit arundini, et dabat ei bibere. (*Matth. XXVII. 48.*)

Dicens : Sinite, videamus, si veniat Elias ad deponendum eum. (*Marc. XV. 36.*)

Ceteri vero dicebant : Sine videamus an veniat Elias liberans eum. (*Matth. XXVII. 49.*)

Ex temporis illius more, parata fuerant in Calvario monte acetum, spongiam, hyssopum; ut si opus esset spongia plena aceto, quod hyssopo esset infectum, vulneribus crucifixorum admoveretur ad sistendum sanguinem, ne scilicet nimis cito cruciarii morerentur; habet enim hyssopus, ut etiam spongia et acetum, vim sanguinis sistendi. (*Baronius, anno Xi. 34. no 126.*)

Hyssopum autem cui circumposuerunt spongiam aceto plenam, quoniam herba est humilis et pectus purgat, Christi humilita-

tem congruenter accipimus; quam circumdederunt et se circumvenisse putaverunt, Christi namque humilitate mundamur. Nec moveat quomodo spongiam ori ejus potuerunt admovere qui in cruce fuerat exaltatus a terra: sicut enim apud alios evangelistas legitur, quod Joannes prætermisit, in arundine factum est, ut in spongia talis potus ad crucis sublimia levaretur. (*Augustinus.*)

III. — Illi autem spongiam plenam aceto, hyssopo circumponentes, obtulerunt ori ejus. (*Joan. XIX. 29.*)

Sic ergo propinator fontium potatur aceto, mellis dator cibatur felle, flagellatur remissio, condemnatur venia, illuditur majestas, ridetur virtus, perfunditur largitor imbrium sputis. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO CCCXI.

Christus commendat spiritum in manus Patris et exspirat.

I. — Cum accepisset Jesus acetum dixit: Consummatum est. (*Joan. XIX. 30.*)

Quid, *Consummatum*, nisi quod prophetia tanto ante prædixerat? (*Beda.*)

Cum ergo nil jam Christo restaret ex penis, mors moratur, quia suum esse ibi nil

sentit; suspecta est vetustati novitas. Hunc primum, hunc solum vidit hominem peccati nescium, noxa liberum, juris sui legibus nil debentem. (*Augustinus.*)

II. — Jesus autem iterum clamans voce magna (*Matth. XXVII. 50.*) ait: Pater, in manus tuas commendo spiritum meum. (*Luc. XXIII. 46.*)

Deinde ubi acetum bibit, assumptæ mortalitatis impletum est omne mysterium, et immortalitatis sola lætitia remansit: unde sequitur: *Pater, in manus tuas commendo spiritum meum.* (*Ambrosius.*)

Hæc autem vox edocet, quod animæ sanctorum non deinceps in inferno claudantur, ut prius; sed apud Deum sunt, hujus rei facti Christo principio. (*Cyrillus.*)

Commendat enim Patri, per se, universos mortales in se vivificatos: nam sumus membra ejus secundum illud Apostoli ad (*Gal. III.*) "Omnes unum estis in Christo." (*Athanasius.*)

III. — Et inclinato capite tradidit spiritum. (*Joan. XIX. 30.*)

Non autem quoniam exspiravit, inclinavit caput, sed quia inclinavit caput, tunc exspiravit: per quæ omnia indicavit Evangelista, quoniam omnium Dominus ipse erat. (*Chrysostomus.*)

Quis enim ita dormit quando voluerit, sicut Jesus mortuus est quando voluit? Quanta speranda, vel timenda potestas est iudicantis, si apparuit tanta morientis? (*Augustinus.*)

MEDITATIO CCCXII.

De prodigiis in morte Domini.

I. — Velum templi scissum est medium. (*Luc. XXIII. 45.*) In duas partes, a summo usque deorsum. (*Matth. XXVII. 51. — Marc. XV. 38.*)

Per hoc autem Dominus ostendebat, quod non erunt ulterius sancta Sanctorum inaccessibleia : sed tradita in manus Romanorum inquinarentur, et eorum aditus pateretur. (*Theophylactus.*)

Per hoc etiam ostenditur quod velum, quod sequestrabat nos a sacris quæ sunt in cœlo, dirumpitur, idest Dei inimicitia et peccatum. (*Theophylactus.*)

II. — Terra mota est et petra scissæ sunt. (*Matth. XXVII. 51.*)

Est autem, ad testimonium venerandæ passionis sufficiens signum, elementorum inopinata turbatio. (*Leo Papa.*)

Nulli enim dubium est quid significet

juxta litteram magnitudo signorum; ut crucifixum Dominum suum et cœlum et terra et omnia demonstrarent. (*Hieronymus.*)

Movetur terra quia capax hujus mortui esse non poterat : *petra scissæ sunt*, omnia enim valida et fortia penetrans Dei verbum, et potestas æternæ virtutis irruerat. (*Hilarius.*)

III. — Monumenta aperta sunt : et multa corpora sanctorum, qui dormierant, surrexerunt.

Et exeuntes de monumentis post resurrectionem ejus, venerunt in sanctam civitatem, et apparuerunt multis. (*Matth. XXVII. 52, 53.*)

Et monumenta aperta sunt. Erant enim mortis claustra reserata. *Et multa corpora sanctorum*, etc. Illuminans enim mortis tenebras, et infernorum obscura collustrans mortis spolia detrahebat. (*Hilarius.*)

Et tamen cum monumenta aperta sunt, non ante surrexerunt quam resurgeret Dominus, ut esset primogenitus resurrectionis ex mortuis. (*Hieronymus.*)

Quæret autem aliquis, quid de illis factum sit qui resurgente Domino surrexerunt. Incunctanter credere debemus, quia qui resurgente Domino a mortuis surrexerunt, ascendente eo ad cœlos et ipsi pariter ascenderunt. (*Remigius.*)

MEDITATIO CCCXIII.

Centurio et alii glorificant Deum.

I. — Videns autem centurio quod factum fuerat, glorificavit Deum, dicens : Vere hic homo justus erat. (*Luc. XXIII. 47.*)

Videns centurio, qui ex adverso stabat, quia sic clamans exspirasset, ait : Vere hic homo Filius Dei erat. (*Marc. XV. 39.*)

Manifesta autem causa miraculi centurionis exponitur, quod videns Dominum sic exspirasse idest spiritum emisisse dixerit : Vere hic homo Filius Dei erat : nullus enim habet potestatem mittendi spiritum, nisi qui animarum conditor est. (*Beda.*)

Novissimi autem nunc primi efficiuntur, Gentilis confitetur populus, Judæa cæcata negat, ut fiat eis error peior priore. (*Hieronymus.*)

II. — Centurio et qui cum eo erant, custodientes Jesum, viso terræ motu et his, quæ fiebant, timuerunt valde dicentes : Vere Filius Dei erat iste. (*Matth. XXVII. 24.*)

Non est contrarium quod Matthæus, viso terræ motu dicit admiratum centurionem

et eos qui cum eo erant, cum Lucas dicat hoc admiratum, quod emissa magna voce exspirasset : in eo enim quod Matthæus non solum dixit, *viso terræ motu*, sed et addidit, *his quæ fiebant*, integrum locum fuisse demonstravit Lucæ, ut diceret Centurionem ipsam Domini mortem fuisse miratum : quia et hoc inter illa est quæ tunc mirabiliter facta erant. (*Augustinus.*)

III. — Et omnis turba eorum, qui simul aderant ad spectaculum istud, et videbant quæ fiebant, percutientes pectora sua revertebantur. (*Luc. XXIII. 48.*)

Quod percutiebant pectora; quia pœnitentia et luctus indicium est, potest dupliciter intelligi : sive enim eum cujus vitam dilexerunt, injuste occisum dolebant; sive cujus mortem se impetrasse meminerant, hunc in morte amplius glorificatum tremebant. Notandum autem, quod Gentiles Deum timentes, apertæ confessionis voce glorificant : Judæi, percutientes solum pectora, silentes domum redeunt. (*Beda.*)

MEDITATIO CCCXIV.

Piorum studium erga Christum.

I. — Stabant autem omnes noti ejus a longe : et mulieres, quæ secutæ erant

a Galilæa hæc videntes. (*Luc. XXIII. 49.*)

Sed feminarum genus olim maledictum, manet et videt hæc omnia, et sic primæ refocillantur justificatione, aut benedictione a passione profuente sicut et resurrectione. (*Theophylactus.*)

Hæc autem mulieres considerabant quæ gerebantur, quæ maxime erant compassibiles : et quæ sequebantur ministrantes usque ad pericula, affuerunt maximam fortitudinem ostendentes : quia cum discipuli fugerunt, ipsæ affuerunt. (*Chrysostomus.*)

II. — Erant autem ibi mulieres multæ a longe, quæ secutæ erant Jesum a Galilæa, ministrantes ei. (*Matth. XXVII. 22.*)

Consuetudinis enim Judaicæ fuit, nec ducebatur in culpam more gentis antiquo; ut mulieres, de substantia sua, victum atque vestitum præceptoribus ministrarent.

Hoc, quia scandalum facere poterat in Gentibus, Paulus abjecisse se memorat. Ministrabant autem Domino de substantia sua, ut meteret illarum carnalia, cujus illæ metebant spiritualia : non quia indigebat cibus Dominus creaturarum : sed ut typum ostenderet magistrorum, quia victu atque vestitu ex discipulis deberent esse contenti.

Sed videamus quales comites habuerit. (*Hieronymus.*)

III. — Inter quas erat Maria Magdalene, et Maria Jacobi, et Joseph mater, et mater filiorum Zebedæi. (*Matth. XXVII. 26. — Marc. XV. 40.*)

Et cum esset in Galilæa, sequebantur eum, et ministrabant ei, et aliæ multæ, quæ simul cum eo ascenderant Jerosolymam. (*Marc. XV. 41.*)

Maria Magdalene, soror Lazari et Marthæ. *Maria Jacobi*, Jacobi minoris et Joseph mater, quæ etiam dicitur Maria Cleophæ, scilicet uxor Cleophæ. Hæc erat beatæ Virginis soror : vel ut alii volunt soror Josephi sponsi B. Virginis. *Mater filiorum Zebedæi*, quæ alibi dicitur Salome. (*Menochius.*)

Et aliæ multæ. Et sic ordo convertitur, dum Judæi occidunt et Gentilis confitetur : discipuli fugiunt, et mulieres expectant. (*Theophylactus.*)

MEDITATIO CCCXV.

De aperto latere Christi.

I. — Judæi (quoniam Parasceve erat) ut non remanent in cruce corpora sabbato, (erat enim magnus dies ille sabbati) rogaverunt Pilatum ut frangerentur eorum crura et tollerentur. (*Joan. XIX. 31.*)

Judæi qui camelum transglutiebant, calicem autem colabant, cum tantam fuissent operati audaciam, de die diligenter ratiocinantur. (*Chrysostomus.*)

Parasceve, id est præparatio, dicta est sexta feria, quia eo die duplices sibi cibos filii Israel præparabant. *Erat enim magnus dies ille Sabbati*; scilicet propter solemnitatem paschalem. (*Beda.*)

Rogaverunt Pilatum, etc. Non crura tollerentur, sed hi quibus ideo frangebantur ut morerentur, ex ligno; ne pendentes in crucibus magnum diem festum sui diurni cruciatus horrore fœdarent. (*Augustinus.*)

ii. — Venerunt ergo milites : et primi quidem fregerunt crura, et alterius qui crucifixus est cum eo. (*Joan. XIX. 32.*)

Sic enim jubebatur in lege, non occidere solem in hominis supplicio : vel quia noluerunt, in die festo, tortores aut homicidæ censerî. (*Theophylactus.*)

iii. — Ad Jesum autem cum venissent, ut viderunt eum jam mortuum, non fregerunt ejus crura.

Sed unus militum lancea latus ejus aperuit, et continuo exivit sanguis et aqua. (*Joan. XIX. 33, 34.*)

Ut Judæis complacent, lanceant Christum, circa corpus exanime contumelias in-

ferentes : sed contumelia in signum prodiit : sanguinem enim de corpore extincto manare miraculum est. (*Theophylactus.*)

Et quia hinc suscipiunt principium sacra mysteria; cum accesseris ad tremendum calicem, ut ab ipsa bibiturus Christi costa, ita accedas. (*Chrysostomus.*)

Hæc aqua (vera aqua naturalis) miraculo in corpore Christi creata, baptismum significavit, quod est janua sacramentorum; sanguis vero Eucharistiam; in quibus etiam alia sacramenta Ecclesia significantur, quæ, ut loqui solemus, e Christi latere fluxerunt. (*Menochius.*)

iv. — Et qui vidit, testimonium perhibuit et verum est testimonium ejus. Et ille scit quia vera dicit : ut et vos credatis.

Facta sunt enim hæc ut Scriptura impleretur : Os non comminuetis ex eo.

Et iterum alia Scriptura dicit : Videbunt in quem transfixerunt. (*Joan. XIX. 35, 36, 37.*)

Potest tamen quis calumniose dicere, quod aliqua virtus vitalis erat in corpore, et ideo sanguis effluxit : aqua vero manans inexpugnabile signum fuit : et ideo Evangelista subjungit : *Et qui vidit, testimonium perhibuit.* (*Theophylactus.*)

Quasi dicat : Non ab aliis audivit, sed ipse præsens vidit. *Et verum est testimonium ejus* : quod convenienter subjungit, convicium Christi enarrans. Non magnum aliquod et admirabile signum, ut sic suspectus sermo redderetur : sed ipse hoc dixit, hæreticorum ora præcludens et futura personans mysteria, et eum qui latebat in eis inspiciens thesaurum. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO CCCXVI.

Pietas Josephi ab Arimathæa.

1. — Cum jam sero esset factum quia erat parasceve, quod est ante sabbatum.

Venit Joseph ab Arimathæa (*Marc. XV. 42.*) civitate Judææ. (*Luc. XXIII. 21.*) Homo dives. (*Matth. XXVII.*) Nobilis decurio. (*Marc. XV. 43.*) Vir bonus et justus. (*Luc. XXIII. 20.*) Qui et ipse discipulus erat Jesu. (*Matth. XXVII. 27.*) Occultus autem propter metum Judæorum. (*Joan. XIX. 38.*) Qui expectabat et ipse regnum Dei. Hic non consenserat consilio et actibus eorum. (*Luc. XXIII. 21.*)

Iste autem Joseph, secundum sæculi statum, magnæ fuit dignitatis : sed multo ma-

joris meriti apud Deum fuisse laudatur, siquidem justus fuisse describitur. Decebat quippe eum talem existere qui corpus Domini sepeliret, quatenus per justitiam meritorum dignus esset tali officio. (*Remigius.*)

Dives autem refertur non de jactantia scriptoris, quo virum nobilem atque ditissimum referat Jesu fuisse discipulum ; sed ut ostendat causam quare a Pilato corpus Christi potuerit impetrare. (*Hieronymus.*)

II. — Hic accessit ad Pilatum. (*Matth. XXVII. 28.* — *Luc. XXIII. 22.*)

Et audacter introivit ad Pilatum, et petiit corpus Jesu. (*Marc. XV. 43.* — *Matth. XXVII. 28.* — *Luc. XXIII. 22.*) Rogavit autem Pilatum ut tolleret corpus Jesu. (*Joan. XIX. 33.*)

Merito autem movet cur ille qui propter timorem occultus erat discipulus, ausus sit petere corpus ejus, quod nullus eorum qui eum palam sequebantur auderet. Sed intelligendum est istum, fiducia dignitatis hoc fecisse, qua præditus poterat familiariter intrare ad Pilatum. In extremo autem illo officio funeris exhibendo, minus videtur curasse de Judæis ; quamvis soleret in Domino audiendo eorum inimicitias devitare. (*Augustinus.*)

III. — Pilatus autem mirabatur si jam obiisset. Et accersito centurione, interrogavit eum si jam mortuus esset.

Et cum cognovisset a centurione, donavit corpus Joseph. (*Marc. XV. 44, 45.*)

Tunc Pilatus jussit reddi corpus. (*Matth. XXVII. 28.*)

Putabat enim (Pilatus) quod diu viveret in cruce, sicut et latrones in patibulo vivebant diu. (*Theophylactus.*)

Jussit, Pilatus, reddi corpus, cum tamen prius ex centurione cognovisset Christum mortuum esse : cavet enim ne qua fraus fieret et supplicio vivus eriperetur. (*Menchius.*)

MEDITATIO CCCXVII.

Pietas et liberalitas Nicodemi erga Christum.

I. — Joseph autem mercatus sindonem. (*Marc. XV. 46.*)

Venit et tulit corpus Jesu. (*Joan. XIX. 38.*)

Pretiosum corpus pretiose sepeliens : cum enim esset discipulus Domini, sciebat qualiter corpus Domini honorari deberet. (*Theophylactus.*)

Hinc Ecclesiæ mos obtinuit ut sacrificium altaris, non in serico, neque in panno tincto, sed in lino tereno celebretur, sicut corpus est Domini in sindone munda sepultum : juxta quod in gestis Pontificalibus a beato Sylvestro legimus esse statutum : quamquam et hoc significet, quod ille sindone munda involvit Jesum qui pura eum mente susceperit. (*Beda.*)

II. — Venit autem et Nicodemus, qui venerat ad Jesum nocte primum, ferens mixturam myrrhæ, et aloes, quasi libras centum. (*Joan. XIX. 39.*)

Adjungitur autem ei et Nicodemus. (*Beda.*)

Venerat ad Jesum Nicodemus nocte primum, quod idem Joannes narravit in prioribus Evangelii sui partibus. Hic ergo intelligendum est ad Jesum, non tunc solum, sed tunc primum venisse Nicodemum ; venisse autem postea, ut fieret audiendo discipulus Christi. (*Augustinus.*)

Ferunt autem pigmenta, quæ maxime corpus apta sunt quamplurimum conservare, et non permittere cito subjici corruptioni : adhuc enim de nudo homine disponebant, sed tamen multam dilectionem demonstrabant. (*Chrysostomus.*)

III. — Acceperunt ergo corpus Jesu, et ligaverunt illud linteis cum aromati-

bus, sicut mos est Judæis sepelire. (*Joan. XIX. 40.*)

In quo Evangelista admonuit in hujusmodi officiis quæ mortuis exhibentur, morem cujusque gentis esse servandum. Erat autem illius gentis consuetudo ut mortuorum corpora variis aromatibus condirentur, ut diutius serventur illæsa. (*Augustinus.*)

MEDITATIO CCCXVIII.

De sepultura Domini nostri Jesu Christi.

I. — Erat autem in loco, ubi crucifixus est, hortus : et in horto monumentum, in quo nondum quisquam positus erat. (*Joan. XIX. 41.*)

Quia vero brevitate temporis urgebantur : nona enim hora mortuo Christo, deinde accedentibus ad Pilatum, et deponentibus Christi corpus, vespera imminebat.

Erat in loco ubi crucifixus est, etc., in quo nondum quisquam positus fuerat : quod dispensatione factum est, ne alterius alicujus, qui cum eo jaceret, æstimaretur resurrectio facta esse.

II. — Et posuit illud (corpus Jesu) in monumento suo novo, quod exciderat in

petra. Et advolvit saxum magnum ad ostium monumenti, et abiit. (*Matth. XXVII. 60.*)

Sicut etiam in Mariæ Virginis utero nemo ante illum, nemo post illum conceptus est : ita in hoc monumento nemo ante illum, nemo post illum sepultus est. (*Augustinus.*)

Per hoc etiam quod novum fuit sepulcrum, mystice datur intelligi quod per Christi sepulturam omnes innovamur, morte et corruptione destructa. Attende etiam abundantiam pro nobis susceptæ paupertatis : nam qui domum in vita non habuit, post mortem quoque in alieno sepulcro reconditur, et nudus existens a Josepho operitur. (*Theophylactus.*)

III. — Ibi ergo propter Parasceven Judæorum, quia juxta erat monumentum posuerunt Jesum. (*Joan. XIX. 42.*)

Dies erat Parasceves, et sabbatum illucescebat. (*Luc. XXIII. 24.*)

Acceleratam vult intelligi sepulturam ne advesperasceret, quando jam propter parasceven, quam cœnam puram Judæi latine usitatius apud nos vocant, facere tale aliquid non licebat. (*Augustinus.*)

Nunc etiam quodammodo Christus apud avaros mortificatur in paupere famem patiente. Esto ergo Joseph, et tege Christi

nuditatem; non semel sed jugiter in tuo tumulo spirituali considerando reconde, cooperi, et misce myrrham et aloem amarificantia, considerando vocem illam: (*Matth. XXV.*) "Ite maledicti in ignem æternum" quo nihil amarius æstimo.

MEDITATIO CCCXIX.

Pietas mulierum erga Jesum
defunctum.

I. — Subsecutæ autem mulieres, quæ cum eo venerant de Galilæa, viderant monumentum. (*Luc. XXIII. 22.*)

Erat autem ibi Maria Magdalene et altera Maria (Maria Joseph, *Marc. XV. 47.*) sedentes contra sepulcrum. (*Matth. XXVII. 61.*)

Postquam autem corpus Domini sepultum est, ceteris ad propria remeantibus, solæ mulieres, quæ eum arctius amaverant, perseveraverunt, et diligenti cura notaverunt locum in quo corpus Domini poneretur; quatenus congruo tempore munus suæ devotionis ei offerrent. (*Remigius.*)

Mater autem filiorum Zebedæi non scribitur sedere contra sepulcrum, forsitan enim usque ad crucem pervenire potuit. Istæ autem quasi majores in caritate, neque

his quæ postea gesta sunt defuerunt. (*Origenes.*)

II. — Et adspiciebant ubi poneretur. (*Marc. XV. 47.*) Et quemadmodum positum erat corpus ejus. (*Luc. XXIII. 22.*)

Postquam enim Joseph, sepultura perfecta, monumento egressus esset cum suis, concessit mulierum pietati, ut et ipsæ ingrederentur, viderentque ubi ac quo modo sepultus esset Jesus, et distulit tantisper advolvere saxum ostio monumenti. Mens autem mulierum erat ut et ipsæ, exacto Sabbato, ungerent Jesum. (*Natalis Alexander.*)

Quod usque hodie, sanctæ mulieres, idest humiles animæ sanctorum, in hoc sæculo faciunt, et pia curiositate attendunt quemadmodum passio Christi completa sit. (*Remigius.*)

III. — Et revertentes paraverunt aromata et unguenta: et sabbato quidem siluerunt secundum mandatum. (*Luc. XXIII. 26.*)

Neque tamen fidem debitam adhuc habebant; sed quasi puro homini aromata et unguenta parabant more Judæorum, qui talia exhibebant defunctis. (*Theophylactus.*)

Sepulto enim Domino, quamdiu licebat operari, idest usque ad solis occasum, unguentis præparandis erant occupatæ. Man-

datum autem erat ut sabbati silentium, idest quies, a vespera usque ad vesperam servaretur. (*Beda.*)

MEDITATIO CCCXX.

De custodia sepulcri.

I. — Altera autem die, quæ est post Parasceven, convenerunt principes sacerdotum, et pharisæi ad Pilatum.

Dicentes : Domine recordati sumus, quia seductor ille dixit adhuc vivens : Post tres dies resurgam.

Jube ergo custodiri sepulcrum usque in diem tertium : ne forte veniant discipuli ejus, et furentur eum, et dicant plebi : Surrexit a mortuis : et erit novissimus error pejor priore. (*Matth. XXVII. 62, 63, 64.*)

Principes autem sacerdotum, licet immensum facinus in nece Domini perpetraverint, tamen non sufficit eis nisi etiam post mortem ejus conceptæ nequitiae virus exercent, famam ejus lacerantes, et quem innocentem sciebant, seductorem vocant. (*Rabanus.*)

Sicut autem Caiphas ignorans ante prophetaverat dicens : (*Joan. XI.*) " Expedi unum hominem mori pro populo, et non

tota gens pereat. " Sic modo : seductor enim erat Christus : non a veritate in errorem mittens ; sed a falsitate in veritatem, a vitiis ad virtutes, a morte ad vitam ducens. (*Rabanus.*)

Vide etiam qualiter nolentes concertant ad demonstrandam veritatem : irrefragabilis enim demonstratio resurrectionis facta est per ea quæ prætenderunt : quia enim custoditum est sepulcrum, nulla fraus facta est. Si autem fraus facta non est, manifeste et irrefragabiliter Dominus surrexit. (*Chrysostomus.*)

II. — Ait illis Pilatus : Habetis custodiam, ite, custodite sicut scitis. (*Matth. XXVII. 65.*)

Quasi dicat : Potestatem vobis facio, ut acceptis militibus, sepulcrum custodiat ut vultis, et ea diligentia quæ vobis necessaria, aut opportuna videtur. (*Menochius.*)

III. — Illi autem abeuntes, munierunt sepulcrum, signantes lapidem cum custodibus. (*Matth. XXVII. 66.*)

Non autem permittit Pilatus solos milites sigillare : si enim soli milites sigillasset : possent dicere quoniam milites permiserunt quod discipuli corpus Domini furarentur, et ita resurrectionis infringere fidem : nunc hoc dicere non possunt, cum ipsimet sepulcrum sigillasset. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO CCCXXI.

Milites sepulcri custodes pecunia corrupti, mentiuntur Christi redivivi corpus furto sublatum.

I. — Quidam de custodibus venerunt in civitatem, et nuntiaverunt principibus sacerdotum omnia, quæ facta fuerant. (*Matth. XXVIII. 11.*)

Signorum quæ circa Christum apparuerunt, quædam fuerunt orbi terrarum communia, puta tenebræ; quædam propria militibus custodientibus, sicut mira Angeli apparitio et terræ motus, quæ propter milites facta sunt ut stuperent, et ab ipsis fiat testimonium veritatis: veritas enim e contrariis divulgata magis refulget: quod et contigit.

II. — Et congregati cum senioribus consilio accepto, pecuniam copiosam dederunt militibus.

Dicentes: Dicite quia discipuli ejus nocte venerunt, et furati sunt eum, nobis dormientibus.

Et si hoc auditum fuerit a præside, nos suadebimus ei, et securos vos faciemus. (*Matth. XXVIII. 12, 13, 14.*)

Principes ergo sacerdotum qui debuerant converti ad pœnitentiam, et Jesum quærere

resurgentem, perseverant in malitia, et pecuniam quæ ad usus templi data fuerat, vertunt in redemptionem mendacii; sicut et ante triginta argenteos inde dederunt proditori. (*Hieronymus.*)

Per quæ resurrectionem obumbrare conantur, per hæc eam faciunt clarere. Dicentes enim quod discipuli furati sunt, confitentur non esse corpus in sepulcro; furtum autem ostendit esse mendax custodia militum et discipulorum pavor. (*Chrysostomus.*)

Ne autem timore principis a mendacio revocarentur, timentes propter negligentiam puniri, subdunt: et si hoc auditum fuerit a præside, nos suadebimus ei, et securos vos faciemus. (*Glossa.*)

III. — At illi, accepta pecunia fecerunt sicut erant edocti. Et divulgatum est verbum istud apud Judæos, usque in hodiernam diem. (*Matth. XXVIII. 15.*)

Vide omnes corruptos. Pilatus enim ipse persuasus est, plebs judaica commota est, milites corrupti sunt. Si pecunia apud discipulum tantam habuit virtutem ut eum faceret magistri proditorem: non mireris si pecunia milites superantur. (*Chrysostomus.*)

Apud Judæos quidem divulgatum est (verbum istud) non apud Christianos; quod enim in Judæa, Judæus obscurabat auro, fide toto claruit in mundo. (*Chrysostomus.*)